

Varför går det dåligt för Portugal och bra för Sverige idag?

Portugal ligger i sydvästra Europa. Portugal gränsar till Spanien i norr och öster och har kust mot Atlanten i väster och söder. Portugals huvudstad är Lissabon.

Under 1400- och 1500-talen var Portugal ett av världens ekonomiska, politiska och kulturella centra med kolonier i Sydamerika, Afrika och Asien och med flera kända upptäcktsresande som Vasco da Gama och Magellan. På grund av krig mot Spanien på 1600-talet och mot både Spanien och Frankrike på 1800-talet tappade Portugal efter hand kolonier och inflytande.

Portugals nuvarande gränser har varit stabila sedan mitten av 1200-talet, Slutet av 1500-talet var en nedgångstid för Portugal med epidemier och befolkningsminskning. Under detta och följande århundrade var landet politiskt oroligt. Landet hade ingått i union med Spanien (1580--1640) och även varit invaderat av Napoleon trupper i början av 1800-talet, vilket ledde till att den portugisiska huvudstaden fick flyttas till Brasilien under 1808--1821. Tillsammans med ett fåtal andra europeiska nationer kunde Portugal undgå direkt inblandning i både första och andra världskriget. Landet blev efter en militärkupp 1926 en militärdiktatur fram till 1974, då en oblodig revolution ledde fram till den nuvarande demokratiska styrelseformen.

Portugal är medlem i EU sedan 1986.

Sjöfarten har alltid spelat stor roll för Portugals ekonomi och under 1400-talet inleddes upptäcktsfärderna. Portugisiska skeppare vågade sig allt längre söderut längs Afrikas västkust. Portugal kunde kolonisera bl.a. Brasilien i Sydamerika, Angola och Moçambique i Afrika samt Macao i Kina. Efter inrikespolitiska konflikter och kolonialkrig på 1900-talet fick de sista kolonierna självstyre på 1970-talet, förutom Macao som återlämnades till Kina år 1999. På grund av Portugals tidigare omfattande kolonier är portugisiska det sjätte största språket i världen. Endast en mindre andel av de portugisisk talande bor i Portugal.

Portugal är en marknadsekonomi med en produktion per capita som är 69% av EU:s genomsnitt.

Portugals handelsbalans är negativ. Utrikeshandeln sker till största delen inom EU, man importerar mest ifrån Spanien, Tyskland, Frankrike, Italien och Storbritannien och man säljer främst till Tyskland, Spanien och Frankrike.

En stor del av Portugal används för jordbruk, men de tjänar inte så mycket på det. Den södra delen av landet odlar mycket spannmål, olivträd och även har en del vingårdar. Inhemskt vin och olivolja har stort genomslag hos landets befolkning och utländska motsvarigheter har därmed svårt att skaffa sig en marknad i landet (trots lägre priser). Portugal har en lång tradition med vinodlingar och portvin. Vinho

Verde är de största exportprodukterna inom området. Portugal har också stora fruktodlingar, bland annat apelsiner och päron. Man framställer även bland annat solrosolja, socker och tobak.

Landet täcks till större delen (34%) av småskog, bland annat tallar, korkekar (Portugal producerar hälften av världens kork), stenek och eucalyptus.

Landets större industrier återfinns inom textil, sko, läder, möbler, keramik och kork. Sverige är ett nordiskt land. Sverige gränsar till Norge i väst och Finland i nordost.

Under 1600-talet expanderade landet kraftigt under vad som har kommit att kallas stormaktstiden. Större delen av de erövrade förlorades under 1700-talet och 1800-talet. Den östra delen av Sverige, idag Finland, förlorades till Ryssland 1809. Det sista kriget som Sverige direkt var delaktigt i var 1814, när Sverige tvingade Norge in i Svensk-norska unionen, en union som varade till 1905.

Industrialiseringen under 1800-talet kom sent till Sverige jämfört med Storbritannien, men mycket tidigt jämfört med världen som helhet. Byggandet av järnvägar var av stor betydelse. Företag inom elektronik och kemi som L.M. Ericsson och Nitroglycerin AB fick en internationellt betydelsefull ställning mot seklets slut. Under första världskriget var Sverige neutralt.

Skog, vattenkraft och järnmalm är viktiga naturtillgångar, liksom mangan i Östersjön, koppar, bly, zink, guld, silver, uran, arsenik, volfram och fältspat.

Sverige är en demokrati och styrs av en regering ledd av en statsminister.

Viktiga näringar i Sverige är tjänster, skogsbruk, industri samt gruvdrift. Maskiner, papper, trävaror, järn, stål, elektronik och telekommunikationsprodukter utgör viktiga exportprodukter för Sveriges ekonomi. Sveriges export har de senaste åren varit över 50 % av BNP.

Varför är vi rika och dom fattiga ?

Sverige har en bättre ekonomisk kontroll och ett enklare regelsystem än Portugal där staten och bankerna inte har samma koll på var pengarna kommer ifrån och vart dom bör gå till. Sverige har åtminstone historiskt sett ett bättre utbildningssystem och är ett tekniskt mer framåt land. Den finanskris som redan drabbat Portugal lär nog snart hinna ifatt även det exportberoende Sverige.

Varför går det dåligt för Portugal nu?

1999 blev Portugal medlem i EU. Räntorna som i början av 90-talet var uppe i 10-12%, som sen sjönk till 2%. Då blev det billigt att låna, både för företag och

privatpersoner. Under hela 2000-talet har Portugal haft låg tillväxt delvis beroende på att människorna har dålig utbildning.

Varför går det bra för Sverige nu?'

Jordbruk var tidigare en viktig del i Sveriges ekonomi men har minskat i betydelse. Stora tillgångar av skog, mineraler och andra naturtillgångar tillsammans med teknologi har gjort Sverige till ett framgångsrikt exportland. Tillväxten ökar snabbare och mer än vad man trott förut. Även om vi har många arbetslösa i Sverige så är arbetslösheten inte så hög i Sverige jämfört med Portugal. Sverige är väldigt beroende av export och om resten av världen går dåligt så kommer Sverige att få problem, dessutom så har vi på samma sätt som Portugal problem med att människor lånar för mycket pengar nu när räntorna är låga. Risker är att vi snart har samma problem som Portugal.